

וכן מוכח מלשון אדה"ז בשו"ע סי' תצ"ג סעיף ה' שכתב
וז"ל: "ומסיימין בל"ג בעומר שכאותו יום מתו האחרונים של
הכ"ד אלף כו"ו".

וכן בסעיף א' כתב "נוהגין שלא לישא אשה ושלא להסתפר
בין פסח לעצרת שמתאבלין על עשרים וארבעה אלפים מתלמידי
ר"ע שמתו בימים הללו".

היינו דמוכח מלשון אדה"ז דמתו כל העשרים וארבעה אלף
תלמידי ר"ע (והנה על הא דכתב אדמה"ז בסעיף א' שמתאבלין
על עשרים וארבעה אלף תלמידים שמתו יעויין בשו"ע ב"י סעיף
א' שם שכתב מתו תלמידי ר"ע ולא כתב עשרים וארבעה אלף
תלמידים ז"א בשו"ע בית יוסף אפ"ל שנשארו תלמידים מעשרים
וארבעה אלף) וא"כ צריך ביאור לתווך הא דכתב הפר"ח ואדה"ז
עם הא דאיתא בשיחה דנשארו תלמידים מעשרים וארבעה אלף תלמידים.

ויעויין בספר בין פסח לשבועות (להרב צבי כהן) פרק
י"ז בענין ל"ג בעומר שמביא כו"כ טעמים לסיבת השמחה בל"ג
בעומר ואכמ"ל.

פנחס טודרוס אלטהויז

- תות"ל 885 -

ח. בגליון לד (רלג) אות ד, מקשה על מה שכתב רבינו
בשלחנו סי' תע"ב סי"ב דשפחות העבריות צריכות הסיבה, מס"י
דנשים פטורות מהסיבה, אמנם רבינו לא כתב בס"י דנשים
פטורות מהסיבה, רק כתב לחלק בין נשים חשובות לשאינן
חשובות, דנשים חשובות דינן כאנשים, ובזמן הזה להראב"ה
גם אנשים א"צ להסב, ולהחולקים עליו גם הנשים צריכות
להסב דנשים שלנו חשובות הן, אלא דלמנהגא יש חילוק ביניהם
דהנשים סומכות על הראב"ה, ולא האנשים.

ובסי"ב כתב דשפחות צריכות הסיבה היינו שדינן כנשים
שאינן שפחות דאם הן חשובות צריכות הסיבה אמנם בזה"ז
דסומכות הנשים על הראב"ה ה"ה שפחות, וסומך רבינו בזה על
מה שכתב בס"י, אלא דבסי"ב אומר דמצד שהן שפחות אין לפטרן
מהסיבה, אבל ממנהגא לא מיירי.

ובגליון לה (רלד) אות טו מביא מאחד הגליונות דדוקא
נשואה אלמנה וגרושה א"צ הסיבה אבל לא פנוי', (שלא נתארסה
מעולם) והא בורכא, דמאי נ"מ, באם אינה חשובה הרי אין
דרכה להסב, ובנשים שלנו דסומכות על הראב"ה איזה הפרש יש
בין אלמנה וגרושה לפנוי' שאינה אלמנה וגרושה, והא דרבינו
לא חשיב פנוי' משום דמביא לשון הרא"ש והטור, דהרא"ש
והטור מחלקי בין פני' רשב"ם להשאלות, דלהרשב"ם חייבת

כאלמנה וגרושה ולהשאילתות פטורה, והרי מה שאפשר לדקדק הוא מדוע לא קאמרי הרא"ש והטור דלהרשב"ם חייבת גם בפנוי' אבל מה דלא מזכרי פנוי' דלהשאילתות פטורה פנוי' ואתיא כפירוש הראשון של הר"ר מנוח הובא בכסף משנה הל' חמץ ומצה פ"ז ה"ח דאשה חשובה היינו שאין לה בעל והיא גברת הבית דמסתמא זהו באלמנה וגרושה ולא בפנוי' שנמצאת בדרך כלל בבית אבי' ואינה גברת הבית, אמנם הרא"ש והטור לא לכך נתכוונו אלא דלהרשב"ם חייבת אלמנה וגרושה וה"ה לפנוי' ודוקא נשואה פטורה משום דאימת בעלה עלי' ולהשאילתות פטורות באם אינן חשובות אלא דנקטי הרא"ש והטור אלמנה וגרושה וסמכי דממילא מוכן דה"ה לפנוי' שאינה אלמנה וגרושה (ואולי משום דהיו נישאות בזמנם בנערותן או קטנותן וגדולה שאינה נשואה היא בדרך כלל אלמנה או גרושה).

ומה שהביא בגליון לה אות טו הנ"ל מהפר"ח והמהרי"ל דשפחות העבריות צריכות להסב, המהרי"ל סובר דנשים שלנו חשובות הן וצריכות להסיבה "והכל חייבים להסב אחד אנשים ונשים ועבדים ושפחות" לשון המהרי"ל, ורק הרמ"א כתב דלא ראה שינהגו הנשים להסב ואולי סומכות על הראב"ה. והפר"ח אפשר ג"כ דסבר דהנשים צריכות להסב כיון דהא דנשים שלנו חשובות הן הביא המחבר להלכה והיינו דגם במקום המחבר וה"ה במקום הפר"ח הן חשובות, אולם העדאת הרמ"א דלא ראה שינהגו הנשים להסב, לא מילירי אודות מקומו של הפר"ח.

ומה שהביא שם מהחק יעקב והא"ר (אולי נפל ט"ס בהא"ר כמה שכתב דעבדים כנענים לא דמי לנשים דהרי מצוין למקורו את הח"י) שהנשים חייבות בהסיבה היינו כנ"ל לרבינו הזקן דמדינא שוין נשים חשובות לאנשים להסיבה.

ומה שמקשה בגליון לד' אות ד' הנ"ל מה שאינו מזכיר אכילת הכורך בס"ב משום דבס"ב קחשיב עיקר מצות הסיבה, ובס"י תע"ה ס"כ מביא מחלוקת אי צריכים הסיבה לאכילת כורך או לא.

שם, (גליון לד') אות ז, הביא דגם באם שנתה רביעית יין חוץ מרוב רביעית דקידוש, הוי מחלוקת אם זה נקרא מקום סעודה, אבל הטור והמחבר ורבינו בשלחנו הביאו את הוראת הגאונים בפשיטות דכוס יין הוי קידוש במקום סעודה, רק דיש מחלוקת בזה אי הכוונה רביעית חוץ מכוס הקידוש או דהכוונה לכוס הקידוש.

הרב שלום מאראזאנו

- ברוקלין נ.י. -